

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 45227

гр. София, 18.12.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 127 СЪСТАВ, в закрито заседание на осемнадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЯНА М. ФИЛИПОВА

като разгледа докладваното от ЯНА М. ФИЛИПОВА Гражданско дело № 20231110123142 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 140, ал. 3 във вр. чл. 146 ГПК.

Образувано е по искова молба от Б. И. Г. против „К.Й.“ ООД, в която са изложени твърдения, че на 11.02.2021 г. между страните по спора бил сключен Договор за паричен заем № 516888/11.02.2021 г., по силата на който ответникът предоставил на ищеца заем в размер на 1500 лева, дължима на 10 погасителни вноски. Страната поддържа, че кредиторът начислил неустойка по договора в общ размер на 951,80 лева, тъй като заемателят не е представил пред ответника в срок надлежно обезпечение, което да отговаря на посочените в съглашението условия. Процесуалният представител на страната поддържа, че процесният договор е нищожен на основание чл. 10, ал. 1 вр. чл. 22 ЗПК, тъй като не е спазена предвидената от закона форма – не е спазено изискването да е написан по ясен и разбираем начин, както и всички елементи на договора да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт, но не по - малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора. Изложени са съображения, че договорът е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 10, вр. чл. 22 ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от неговото съдържание - не е посочен годишният процент на разходите /ГПР/ по кредита, като в договора е посочен единствено фиксиран лихвен процент по заема. Посочва, че не са описани и основните данни, които са послужили за неговото изчисляване, а липсата на посочване на методика за формиране на ГПР по договора противоречи на императивните изисквания на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 2 и 4 ЗПК. Процесуалният представител на ищеца допълва, че съгласно Решение от 20.09.2018 г. по дело С-448/2017 г. на СЕС, на непосочване на ГПР в договора за кредит трябва да се приравни ситуацията, в която в договора се съдържа само математическа формула за изчисляване на този ГПР, без обаче да се предоставят необходимите данни за това изчисляване. В исковата молба са изложени твърдения, че посочения в договора размер на ГПР не съответства на действителния такъв, който надвишава максимално установения праг, предвиден в императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Страната поддържа, че в договора не е посочена и дължимата от заемателя

договорна лихва. Процесуалният представител на страната поддържа, че поради наличие на изначална невъзможност ищецът да осигури в три дневен срок, считано от деня на сключване на договора обезпечение – поръчителство на две физически лица, отговарящи на всички изисквания, посочени в договора, процесният договор е нищожен на основание чл. 26, ал. 2 пр. 1 ЗЗД. Излага, че договорът е в противоречие със съображение 26 от преамбюла на Директива 4008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, както и че уговорката за неустойка е в противоречие с преследваната от директивата цел. В исковата молба са изложени твърдения, че уговорката за неустойка накърнява добрите нрави и е извън присъщите ѝ функции, като не е свързана с претърпени от кредитора вреди. Процесуалният представител поддържа, че процесният договор предвижда недопустимо кумулиране на неустойка за забава с мораторна лихва, поради което е налице заобикаляне на закона по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД. В исковата молба са изложени доводи, че уговорката за неустойка е неравноправна и нищожна на основание чл. 143, ал. 2, т. 5 ЗЗП, тъй като същата вменява на потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано висока неустойка. Ищецът поддържа, че сочената клауза от процесния договор не е индивидуално договорена в нарушение на разпоредбата на чл. 146 ЗЗП. В допълнение е отбелязано, че в нарушение на императивните разпоредби на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК ответникът не е включил в ГПР разходите за заплащане на неустойка, която по своята същност представлява печалба за кредитора, надбавка към главницата, която се плаща периодично, поради което процесният договор е недействителен на основание чл. 22 ЗПК. Процесуалният представител на страната намира, че посочването в договора на понисък от действителния размер на ГПР представлява нелоялна и заблуждаваща търговска практика, съгласно чл. 68д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 ЗЗП. Страната намира също така, че процесният договор е нищожен на основание чл. 1, ал. 1, т. 9, вр. с чл. 22 ЗПК, вр чл. 26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, тъй като уговорената възнаградителна лихва по контракта е нищожна, защото е в размер по – висок от трикратния размер на законната лихва. Ищецът поддържа, че е налице разлика между посочената в процесния договор дължима сума и реално върнатата такава, не са посочени условията за прилагане на ГЛП по сделката, липсват условията за издължаване. Наред с изложеното се твърди, че процесният договор е бил сключен при крайна нужда и явно неизгодни условия.

По изложените доводи е направено искане клаузата по чл. 8 от Договор за потребителски кредит № 516888/11.02.2021 г., предвиждаща задължение за потребителя за заплащане на неустойка в размер на 951,80 лева за непредоставяне на обезпечение, да бъде прогласена за нищожна, поради противоречие със закона и с добрите нрави. Предявен е и осъдителен иск за заплащане на сумата в размер на 10 лева, представляваща част от получената от дружеството по силата на процесната клауза без правно основание сума в размер на 951,80 лева, ведно със законна лихва от датата на депозиране на исковата молба на 02.05.2023 г. до окончателно погасяване на вземането. Направено е искане сторените от страната съдебни разноски да бъдат възложени в тежест на ответника.

Направено е искане ответникът да бъде задължен да представи по делото кредитното

досие на потребителя, извлечение от счетоводството си относно всички извършени плащания от ищеца, в т.ч. погасени вноски, разписки, извадка от счетоводните книги, както и да представи копие на процесния договор и стандартен европейски формуляр. Направено е искане да бъде допуснато изслушване на съдебно-счетоводна експертиза по поставени в исковата молба задачи. Направено е и искане на ищеца да бъде издадено съдебно удостоверение, по силата на което да се снабди с друго такова от Дирекция „Регистри“ при БНБ относно всички сключени договори за потребителски кредит между страните по настоящия спор, както и данни за движението по тях.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът „К.Й.“ ЕООД, чрез процесуалния си представител, оспорва предявения иск като неоснователен. Ответникът не оспорва поддържаните от ищеца твърдения, че между страните по спора е възникнало облигационно правоотношение по Договор за паричен заем № 516888/11.02.2021 г., по силата на което дружеството предоставило в заем на ищеца сумата в размер на 1500 лева, както и че в тежест на потребителя е начислена неустойка по чл. 8 от съглашението. С подадения отговор са оспорени твърденията на ищеца за нищожност на клаузата за неустойка, тъй като същата представлявала обезщетение за неизпълнение на акцесорно задължение, като предоставянето на обезпечение е допълнителна гаранция на кредитора за точното удовлетворяване на вземането му. Процесуалният представител на страната допълва, че клаузата за неустойка е сключена в рамките на свободата на договаряне, регламентирана в чл. 9 ЗЗД, при отнапред известни за ищеца размер на неустойката и последици от не представяне на предвиденото обезпечение по договора. В подадения отговор са изложени съображения, че уговореният ГПР по договора в размер на 48,380 % не надвишава законово допустимия по чл. 19, ал. 4 ЗПК, както и че същият е формиран по определения в приложение № 1 към ЗПК начин. Процесуалният представител на страната допълва, че разпоредбата на чл. 19, ал. 3, т. 1 ЗПК изрично предвижда, че при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит под формата на неустойка. Представителят на страната поддържа, че процесния договор отговаря на изискванията на чл. 10 ЗПК, тъй като същият е изготвен на разбираем език, като в него по ясен и четлив начин са посочени общия размер на заема, условията за усвояването му, лихвения процент, ГПР, общата дължима сума, изчислена към момента на сключване на договора, както и за правото на потребителя при погасяване на главницата. Допълва, че е изпълнено и задължението за представяне на погасителен план, в който да се съдържа информация относно размера, броя и периодичността, и датите на плащане на погасителните вноски, като самият заем се погасява при фиксиран лихвен процент за целия срок на договора. Процесуалният представител на ответното дружество поддържа, че не е налице и нарушение на разпоредбата на чл. 11, т. 10 ЗПК, тъй като в същата не се съдържа изискване нито за посочване на математическия алгоритъм, по който се изчислява ГПР, нито за изброяване на всички включващи се в него разходи, освен допусканията по т. 3 от приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 ЗПК и чл. 19 от Директива 2008/48 на Европейския Парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити. По изложените

съображения е направено искане предявеният иск да бъде отхвърлен, като сторените от дружеството съдебни разноски в производството да бъдат възложени в тежест на ищеца.

Ведно с отговора на исковата молба са представени препис от процесния договор за кредит и приложимите към същия общи условия на ответното дружество, както и документите съставени във връзка с искането за отпускане на заем, за които е направено искане да бъдат приети като писмени доказателства по делото.

По доказателствената тежест на спора, съдът намира следното:

В доказателствена тежест на ищеца по предявения иск за прогласяване на клаузата чл. 8 от Договор за паричен заем № 516888/11.02.2021 г., за нищожна е да установи при условията на пълно и главно доказване, че между страните по спора е сключен договор за паричен заем, елемент от който е задължението на потребителя да представи обезпечение (измежду предвидените - осигуряване на поръчители физически лица, които следва да отговарят на определени изисквания, банкова гаранция, ипотека, особен залог върху движима вещ), при неизпълнение на което е начислена неустойка по съглашението в размер на 951,80 лева, както и че клаузата е недействителна като противоречаща на закона, заобикаляща императивни правни норми и противоречаща на добрите нрави.

В доказателствена тежест на предявения при условията на евентуалност иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пред. 1 ЗЗД е да установи, че е заплатил на ответника процесната сума, а в тежест на ответната страна е да установи основанието, на което е получено плащането.

Съдът намира, че на основание чл. 146, ал. 1, т. 4 ГПК следва да бъде обявено за безспорно и ненуждаещо се от доказване по делото, че на 11.02.2021 г. между страните по спора е сключен Договор за паричен заем № 516888/11.02.2021 г. с посочено в исковата молба съдържание, като на основание чл. 8 от съглашението в тежест на потребителя е начислена неустойка в размер на 951,80 лева за непредставяне на обезпечение, като вземането за неустойка не е включено в размера на ГПР.

По доказателствените искания на страните, съдът намира следното:

Представените от ответника документи са допустими, относими и необходими за правилно решаване на повдигнатия пред съда правен спор, поради което следва да бъдат приети като писмени доказателства по делото.

Съдът намира, че следва да остави без уважение формулирано от ищцовата страна искане по чл. 190, ал. 1 ГПК да задължи „К.Й.“ ООД да представи копие на процесния договор за паричен заем и стандартен европейски формуляр, тъй като същите са представени с отговора на исковата молба, както и да остави без уважение искането за представяне на останалите посочени от страната документи, включително искането за издаване на съдебно удостоверение като ненеобходими за изясняване на спора от фактическа страна.

Съдът намира, че следва да допусне изслушване на поисканата от ищеца съдебно-

счетоводна експертиза по поставени в исковата молба въпроси.

Така мотивиран, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

СЪОБЩАВА на страните проекта за доклад по делото, съгласно мотивната част на настоящото определение.

ПРИЕМА като писмени доказателства по делото представените ведно с отговора на исковата молба документи.

ДОПУСКА изслушване на съдебно-счетоводна експертиза със задачи, формулирани в исковата молба при депозит в размер на 250 лева, вносими от ищеца по сметка на Софийски районен съд в едноседмичен срок от получаване на препис от настоящото определение.

НАЗНАЧАВА за вещо лице по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза В.Д.П., която да бъде уведомена за поставените задачи след представяне на доказателство за внесения депозит.

УКАЗВА на деловодителя на съдебния състав при постъпване на доказателство за внесен депозит по допуснатата експертиза в пълен размер да уведоми вещото лице без да докладва отново делото на съдията-докладчик.

УКАЗВА на деловодителя на съдебния състав при постъпване на изготвено заключение по допуснатата експертиза, същото да се приложи по делото и да се докладва на съдията-докладчик от секретаря при докладване на делата за насроченото открито съдебно заседание.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ останалите доказателствени искания на ищеца.

НАСРОЧВА делото за разглеждане в открито заседание на 08.02.2024 г. от 11.00 часа, за когато да се призоват страните, **като им се връчи препис от настоящото определение**, на ищеца и препис от отговора на исковата молба.

УКАЗВА на страните, че в случай че отсъстват повече от един месец от адреса, който са съобщили по делото или на който веднъж им е връчено съобщение, са длъжни да уведомят съда за новия си адрес. Същото задължение имат и законният представител, попечителят и пълномощникът на страната. При неизпълнение на това задължение всички съобщения се прилагат към делото и се смятат за връчени.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Съдия при Софийски районен съд: _____